

## تبیین جامعه شناختی تحریف رابطه پزشک – بیمار در نظام سلامت

محمد امین چهاردولی<sup>۱</sup>، سعیده فرهادی<sup>۲</sup>

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد جامعه شناسی دانشگاه آیت الله بروجردی (نویسنده مسئول)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد جامعه شناسی دانشگاه آیت الله بروجردی

## چکیده

در این پژوهش ارتباط پزشک و بیمار را در عصر حاضر در روند عقلانی شدن جهان بررسی نموده ایم. ما از تعریف وبر از عقلانی شدن جهان شروع کردیم و در ادامه با انتقادات و بهره های هابرماس از نظریه وبر ادامه دادیم. هابرماس عقلانیت انتقادی را به عنوان سرمایه بشری در غالب مدرنیته اصیل در مقابل عقلانیت ابزاری به عنوان مدرنیته کژدیسه شده قرار می دهد و از استعمار جهان زیست به دست سیستم سخن می گوید. حال ما استعمار جهان زیست در رابطه پزشک و بیمار را در مصادیقی چون فرصت بیان احساسات در مدت زمان ویزیت بیمار و همچنین اعتماد در برخورد پزشک و بیمار و در آخر جایگاه بیمار در تصمیم گیری های پزشکی بررسی کرده ایم. و در ادامه به کالایی شدن و مصرف گرایی بازار سلامت در قالب اندیشه های مارکس و لوکاچ و گیدنز و وبلن پرداخته ایم. روش تحقیق این پژوهش به شکل اسنادی و با استفاده از مقالات، کتاب ها و صفحات گسترده وب بوده است. نتایج حاصله در این پژوهش نشان می دهد فرآیند عقلانی شدن جهان به شکل عقلانیت ابزاری در قالب کنش ابزاری در ارتباطات بشری در هر سطحی نفوذ یافته و ارتباط پزشک و بیمار در این میانه مستثنی نیست. این ارتباط همواره با صفت های نیکو یاد شده است اما متأسفانه در عصر حاضر شاهد مشکلات عدیده ای در این ارتباط هستیم. مطالعه نظری این ارتباط قطعاً در تصمیمی گیری ها در هر سطح و جایگاهی مفید خواهد بود.

واژه های کلیدی: سلامت، نظام سلامت، عقلانیت، مصرف گرایی، کالایی شدن